

OD LUDILA DO ŽIVOTA

Robert Marić: »Praznine« / Libro / Pula, 2003., str. 182

Grozdana Cvitan

Put u ludilo kroz tretman koji bi pacijenta (stručnjaci bi danas rekli korisnika) trebao pokušati spasiti mraka u koji tone – tema je romana »Praznine« Roberta Marića, koji se posljednjih godina pokazuje kao vrlo plodan autor različitih književnih forma.

Roman »Praznine« jedna je od tri Marićeve knjige objavljene prošle godine (uz knjigu za djecu »Dalmatinko« objavio je i roman »Bez kolesterola«), a roman se prethodno pojavio i na Internetu. »Praznine« pokazuju mnoge i različite interese autora koji ponajprije ne robuje formama. Roman ispričan kroz određen broj psihijatarskih seansi može funkcionirati i kao jednako određen broj priča s istim glavnim junakom. Naravno, fragmentarnost priča u romanu je popunjena kontinuitetom retrospektivnih sjećanja u funkciji razgovora sa stručnom osobom.

Kako to često i biva u životu, pacijent otvara sve ventile svojih suzdržanih osjećaja vežući ih uz zbivanja i promišljanja, meandrirajući tijekomima svijesti i podsvijesti, gubeći se u rukavcima, tj. raspravama na razne teme koje ga kao isfiksiranu osobnost i talentiranog pojedinca odvođe u sasvim određeni asocijativni niz. U tome nizu on dodiruje, a time i iskušava neke druge

forme i njihovo funkcioniranje u romanu.

Ponajprije se to odnosi na mogućnosti tzv. grafičke poezije i njezina kreiranja grafičkih odmora (predaha) proze, korištenje crteža kao potpore onomu o čemu piše, ali i onomu o čemu govori, pa bi i ilustracije mogle biti ponuđene (u kontekstu romana »Praznine« psihijatru) na uvid i iščitavanje.

Autor se i sam oglašava napominjući ponešto o zahvati-ma u djelo i stvaralački čin, što u slučaju glavnoga junaka, novina i književnika djeluje najčešće vrlo prirodno i uspješno.

Ipak, sve to zvuči pomalo

odsutno od romana »Praznine«, jer autor ponajprije i temom koja bi prije rastužila čitatelja želi ponuditi štivo u kojem od zabave kroz humor do ironiziranja i cinizma nudi lepezu mogućnosti o tome kako i teške teme mogu biti izvor duhovitosti.

Kako je djelo ispričano u formi prvoga lica – jer kako drukčije predočiti seansu – Marićev junak drži pozornost čitatelja upravo tim izravnim govorom i slikovitošću koju u njega uspijeva ugraditi. Nisu sve njegove igre s jezikom i smislom autentične, možda i prečesto ponavlja uspješne formule do kojih je došao u svojim istraživanjima apsurdnosti ljudskih čina i govora, često se utječući i šabloniziranim tzv. istinama o nekim stvarima, ali on se zaista drži blizine veselijih mogućnosti svijeta koji bi mnogim autorima bio tek izazov za puste sumorne stranice pravljenja bolesnika od čitatelja.

Svoga junaka i njegova suputnika Dadu Marić ne odvodi u posvemašnje ludilo i samoubojstvo, što je očekivani rasplet ispričanog života, ali on isto tako zna da izlječenja nema. Živi su pomireni s ludilom svijeta pa je i one senzibilnije važno izluditi dovoljno da bi bili otporni na život. Da bi u njemu opstali. »Praznine« iz naslova posvuda su i mogu biti dobar predah da bi se izdržalo. U ludilu i/ili u životu.

» n u [> A A 2 6 » P s n P T k F > I Z 2 2 » r s p t e n s p d L